

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 46336

гр. София, 27.03.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 88 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и седми март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ЛОРА ЛЮБ. ДИМОВА
ПЕТКОВА

като разгледа докладваното от ЛОРА ЛЮБ. ДИМОВА ПЕТКОВА Частно гражданско дело № 20241110112580 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл. 410 ГПК.

Образувано е по заявление с вх. № 68863/29.02.2024 г. на [фирма], ЕИК **** за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК срещу Й. Г. И., ЕГН ***** за сумите, както следва: 1 463, 02 лева (хиляда четиристотин шестдесет и три лева и 02 стотинки), представляваща главница по договор за кредит, ведно със законна лихва за период от 29.02.2024 г. до изплащане на вземането, сумата 172, 60 лева (сто седемдесет и два лева и 60 стотинки), представляваща договорна лихва за период от 30.04.2023 г. до 07.02.2024 г., сумата 42, 28 лева (четиридесет и два лева и 28 стотинки), представляваща мораторна лихва за период от 01.05.2023 г. до 07.02.2024 г., 72, 40 лева – възнаграждение по договор за предоставяне на поръчителство и сумата от 6, 52 лв. – мораторна лихва върху това възнаграждение за периода от 01.05.2023 г. до 07.02.2024 г.

Заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК е издадена за вземанията за главница, договорна и законна лихва, както и за разноските, съразмерно с уважената част, но съдът намира, че следва да откаже издаването на такава за сумите, както следва: 72, 40 лева – възнаграждение по договор за предоставяне на поръчителство и сумата от 6, 52 лв. – мораторна лихва върху това възнаграждение за периода от 01.05.2023 г. до 07.02.2024 г.

В настоящия случай се претендират вземания по договор за кредит № 2712862 от 24.01.2023 г., сключен между [фирма] и Й. Г. И., по силата на който кредиторът се задължава да предостави на кредитополучателя сумата от 1 500 лв., а кредитополучателят се задължава да я възстанови чрез 16 броя вноски ведно с уговорената по договора възнаградителна лихва съгласно погасителен план – Приложение № 1.

На основание клаузата на чл. 4, ал. 1 от договора за потребителски кредит и посоченото от длъжника в заявлението за отпускане на кредит, страните са договорили, че кредитополучателят се задължава да предостави един от посочени видове обезпечения, в това число и поръчителство. В случая е представен договор за предоставяне на поръчителство от 24.01.2023 г., сключен между [фирма], от една страна, в качеството на поръчител, и Й. Г. И., от друга страна в качеството на потребител, по силата на който поръчителят се задължава да сключи с [фирма] договор за поръчителство, като отговаря солидарно за задълженията на потребителя по договора за кредит, както и за всички последици от неизпълнението. От своя страна, потребителят се задължава да заплати

възнаграждение на поръчителя, платимо чрез 16 броя вноски, за периода на действието на договора за кредит (видно от приложение № 1 към договора), като с оглед уговорения погасителен период по договора за кредит, възнаграждението на поръчителя ще възлиза на общо 1 580, 62 лв. В изпълнение на този договор заявителят е сключил договор за поръчителство от 24.01.2023 г. с [фирма], като се е задължил солидарно за сумите по договора за кредит.

В настоящия случай се претендира възнаграждение за поръчителя за част от срока на договора за кредит в размер от 72, 40 лв., но настоящият съдебен състав намира, че същото не се дължи, поради противоречие на клаузата с императивна законова норма. От извършена служебно справка в Агенция по вписвания – Търговски регистър се установява, че принципал на заявителя [фирма] е [фирма] (с предишна правноорганизационна форма АД). Следователно, касае се за хипотеза на свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ТЗ.

При анализ на разпоредбите чл. 114 и чл. 169 от ДФЕС и Хартата на основните права – чл. 38, трябва да се направи извод, че ПЕС изисква висока степен на защита на потребителите в Съюза. Законодателството на Съюза в областта на защитата на потребителите допринася за правилното функциониране на вътрешния пазар и има за цел да гарантира, че отношенията между стопанските субекти и потребителите са справедливи и прозрачни, което като крайна цел подпомага общото благосъстояние на европейските потребители и икономиката на Съюза. Посочените изисквания от правото на ЕС предпоставят, че националният съд има задължение при тълкуване на съответната норма на националното право да я прилага в духа и смисъла на съответното общностно право – вж. Решение от 10.04.1984 по делото Von Colson, C-14/83. Съгласно трайната практика на СЕС – вж. т. 20 от Решение от 12.07.1990 г., Foster, C-188/89; т. 23 от Решение от 14.09.2000 г., Collino и Chiappero, C-343/98; т. 40 от Решение от 19.04.2007 г., Farrell, C-356/05; т. 39 от Решение от 24.01.2012 г., Dominguez, C[1]282/10, националният съд има задължение да тълкува националното законодателство в духа на общностния правен ред. Следователно, за да бъдат осигурени ефективни средства за защита на потребителите и изпълнение на завишения стандарт за това, е необходимо, когато се изследва въпросът за няколко договора, които са сключени със свързани лица и между свързани лица, съдът да изследва релациите и връзките в отделните договори не като отделни правоотношения, които са независими едно от друго, а като една обща икономическа дейност, която при кредитирането има лукративна цел – печалба. Тоест, дори при множество правоотношения, когато те са със свързани лица или между такива, трябва на отделните правоотношения да се гледа като на едно правно и икономическо цяло, за да се постигне ефективната защита на потребителя при проверката от страна на съда за спазване на императивните правила на закона и добрите нрави.

В случая, предмет на настоящото заповедно производство са вземания, които произтичат от договор за кредит, които се твърди, че са заплатени от заявителя – поръчител, поради което последният упражнява правата си по чл. 143 ЗЗД срещу основния длъжник по договора за потребителски кредит. Въз основа на изложените от заявителя фактически обстоятелства, ангажираните доказателства и наличните данни за хипотеза на свързани лица, настоящият съдебен състав приема, че уговореното възнаграждение за предоставеното поръчителство представлява разход по договора за кредит, който следва да бъде включен при изчисляването на годишния процент на разходите като индикатор за общото оскъпяване на договора за кредит – арг. чл. 19, ал. 1 и ал. 2 ЗПК. Този извод следва от дефинитивната разпоредба на § 1, т. 1 ДР ЗПК, според която „Общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за

услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Същевременно, при цялостния анализ на договора за кредит е видно, че неговото сключване и получаването на сумата по кредита е било обвързано от предоставяне на обезпечение по договора от страна на кредитополучателя, като последицата от неизпълнението на това задължение на кредитополучателя, предвидена в чл. 4, ал. 2 от договора, е липса на правоотношение между страните – при непредставяне на обезпечение в посочения срок се счита, че заявлението за кандидатстване за кредит не е одобрено, т. е. несъмнено е, че двете правоотношения са взаимно свързани и осигуряването на поръчителство (и то от определено свързано на кредитора трето лице) е било необходима предпоставка за предоставяне на потребителския кредит при условията по договора (включващи експресно разглеждане и одобрение на заявлението в рамките на 24 часа).

Съобразно императивната правна норма на чл. 19, ал. 4 ЗПК, годишният процент на разходите не може да се бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерски съвет на Република България, което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума. Клаузите в договор, надвишаващи определените по ал. 4 размери са нищожни – арг. чл. 19, ал. 5 ЗПК. В настоящия случай е посочено, че ГПР по договора е под максимално допустимия размер –21,94 %, но при съпоставка между размера на отпуснатия кредит – 1 500 лв. за срок от 16 месеца и размера на общо дължимото по договора за поръчителство възнаграждение за същия период – 1 580,62 лв. е видно, че ГПР надхвърля 50 % - дори без добавяне на дължимата възнаградителна лихва, възнаграждението на поръчителя се равнява на повече от 100 % от отпуснатата главница по заема, дължима за срок от 16 месеца. С оглед и на хипотезата на свързани лица, несъмнено е, че уговореното възнаграждение има значението на „скрита възнаградителна лихва“, която не е включена в оскъпяването на ползваната сума и която води до нарушение на императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК, а това от своя страна обуславя нищожност на уговорката за плащане на това възнаграждение (арг. чл. 19, ал. 5 ЗПК) и липса на основание за дължимост на това вземане, респ. липса на основание за дължимост на лихва за забава върху това вземане.

При отхвърляне на заявлението за главното вземане, следва да бъде отхвърлено и заявлението в частта относно акцесроното за мораторна лихва върху претендираното възнаграждение по договор за поръчителство.

Ето защо, заявлението в посочената по-горе част следва да бъде отхвърлено.

Така мотивиран, Софийски районен съд,

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ вх. № 68863/29.02.2024 г. на [фирма], ЕИК **** за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК срещу Й. Г. И., ЕГН ***** за сумите: **72, 40 лева** – възнаграждение по договор за предоставяне на поръчителство и **6, 52 лв.** – мораторна лихва върху това възнаграждение за периода от 01.05.2023 г. до 07.02.2024 г.

РАЗПОРЕЖДАНЕТО подлежи на обжалване с частна жалба пред СГС в едноседмичен срок от връчване на препис на заявителя.

Съдия при Софийски районен съд: _____